

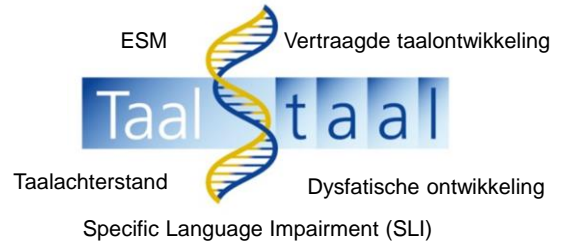

Hoe 'specifiek' is een Specifieke
Taalontwikkelingsstoornis (S-TOS)

Ellen Gerrits, Hogeschool Utrecht en Universiteit Utrecht

Terminologie

Specifieke taalontwikkelingsstoornis (S-TOS)

Specifieke taalontwikkelingsstoornis
(Gerrits, 2013; Gerrits en Van Niel, 2012)

Specifiek?

Zie discussie in open access Journal of Communication Disorders, 49(4), 2014

Waarom is eenduidige terminologie
belangrijk? (TaalStaal, 2012)

- ▶ **Grotere maatschappelijke bekendheid**
 - ▶ Media (bv stotteren, prevalentie 1%)
 - ▶ Ministeries
 - ▶ Ziektekostenverzekeraars
- ▶ **Betere signalering**
- ▶ **Meer begrip specifieke taalontwikkelingsstoornissen**
- ▶ **Transparante zorgtrajecten**
- ▶ **Meer (h)erkenning voor de expertise professionals in zorg en onderwijs**
- ▶ **Meer wetenschappelijk onderzoek**
(zie ook Reilly, Bishop & Tomblin, 2014)

Bishop (2014) Specific Language Impairment

- ▶ **Specifiek: wat betekent dat?**
- ▶ Specifiek = alleen een probleem met taal; er mag geen sprake zijn van gehoorverlies, lage nonverbale intelligentie, afwijking spraakorganen

Bishop (2014) Specific Language Impairment

- ▶ **Specifiek: wat betekent dat?**
- ▶ Specifiek = alleen een probleem met taal; er mag geen sprake zijn van gehoorverlies, lage nonverbale intelligentie, afwijking spraakorganen
- ▶ Specifiek = onbekende oorzaak, het taalprobleem wordt niet verklaard door een andere stoornis, 'unexplained language impairment'

Bishop (2014) Specific?

- ▶ Specifiek: wat betekent dat?
- ▶ Specifiek = alleen een probleem met taal; er mag geen sprake zijn van gehoorverlies, lage nonverbale intelligentie, afwijking spraakorganen
- ▶ Specifiek = onbekende oorzaak, het taalprobleem wordt niet verklaard door een andere stoornis, 'unexplained language impairment'
- ▶ Zie ook Leonard (2014)

Nota bene!

- ▶ De 'nieuwe' definitie gaat nog steeds niet over de talige kenmerken van S-TOS
- ▶ Reilly, Bishop en Tomblin (2014):
 - ▶ Er is dringend behoefte aan diagnostische inclusiecriteria. Deze criteria moeten helderheid geven over de talige kenmerken bij S-TOS en de impact hiervan op participatie en functioneren (ICF-model).
- ▶ M.I. Visser-Bochane, E. Gerrits, S.A. Reijneveld, C.P. van der Schans & M.R. Luinge. (2015). *Consensus on red flags and terminology of atypical Speech and Language Development*. CPLOL Florence, 8-9 mei.

Bredere definitie van S-TOS

Gehoortverlies

- ▶ Dove kinderen met een cochleair implantaat die achter blijven in gesproken (en gebaren) taalverwerving t.o.v. hun peers

Bredere definitie van S-TOS

Nonverbaal IQ: afknapwaarde > 85 en discrepantie?

- ▶ Kinderen met S-TOS gemiddeld -0,69 sd, 10 punten, lager nonverbaal IQ dan controlegroep (Gallinat & Spaulding, 2014)
- ▶ Nonverbaal IQ daalt als kind S-TOS ouder wordt? (Leonard, 2014)
- ▶ Kinderen met nonverbaal IQ 70-85 hadden ook baat bij taaltherapie (Fey, Long & Cleave, 1994)
- ▶ Discrepantie taalvaardigheid en nonverbaal IQ?
 - ▶ 1 sd lastig met meetfout (79 kan ook 86 zijn)
 - ▶ Taalscore 102 en NVIQ 135?

In de praktijk

- ▶ De praktijk: nog meer variatie in spraak, taal en communicatieproblemen kinderen in zorg en onderwijs
- ▶ Auris, NSDSK, Pento, Kentalis, Simea en ouderverenigingen (2014): Taalontwikkelingsstoornis
- ▶ Maarten Kos (30 jaar), L (8 jaar), David (Taalstaal 2012)

Maarten Kos (30 jaar)

- ▶ "Ieder mens wil communiceren en als je niet kan communiceren dan is het heel lastig....taal bepaalt je manier van denken en als je een spraakprobleem hebt dan kan je de taal die je hebt gebruiken om strategieën te vinden om goed te leren spreken."
- ▶ Febriele convulsie op 1;07 -> stagnatie motorische en spraakontwikkeling
- ▶ 4;0 – 8;0 cluster 2 onderwijs, intensieve individuele logopedie (4 x per week). Spraakstoornis verbeterde vanaf 7^e levensjaar, taalachterstand al eerder ingelopen
- ▶ 8;0 – 30;0: LOM school, VBO, MBO, HBO, WO
- ▶ Kos, M. (2014, oktober) Maarten Kos op zoek naar zijn geschiedenis met TOS. FOSS-TAAL, pp. 18-22

TaalStaal 2012 met David

Ouders van L. (8 jaar, cluster 2 onderwijs):

"Ik denk wel dat het samen kan gaan. Ze noemen het autisme, maar het spectrum is natuurlijk zo breed. Je kan het niet vergelijken. Bij L. was heel duidelijk dat spraak taal op de voorgrond stond, dus ja wat dat betreft...en of een kind nou heel erg verschilt als het alleen spraak-taal is of autisme, dat denk ik niet. Als de communicatie zo op de voorgrond staat dan denk ik dat het verschil wegvalt...maar dat is mijn mening."

- ▶ Vroeg gesignaleerd: taalachterstand en contactname, 2,5 jaar diagnose ASS, 3 jaar eerste woordjes (pbg), 4 jaar zinnnetjes, intensieve logopedie (cluster 2 onderwijs), nu 1x per week pragmatiek.

Taalontwikkelingsstoornis: afbakening en comorbiditeit

Prevalentiecijfers

- ▶ Dyslexie: 3,6% (Blomert, 2007)
- ▶ S-TOS en dyslexie: 50% (McArthur et al., 2000)
- ▶ Autisme Spectrum Stoornis: 1% (DSM-5, 2013)
- ▶ S-TOS en ASS: 3,9% (Conti-Ramsden e.a., 2006)
- ▶ ADHD: 5% (DSM-5, 2013)
- ▶ S-TOS en ADHD: 30%-20% (Redmond e.a., 2014)